

LYKE-CERTIFIKATET

ALLMÄNT

En medlem i LYKE-nätverket ska vara certifierad som verksamhetscenter eller utvecklingscenter.

När ett verksamhetsställe ansluter sig till LYKE-nätverket fyller det i en certifieringsblankett. Utifrån denna kan aktören certifieras som utvecklingscenter eller verksamhetscenter om kriterierna uppfylls. Certifieringarna godkänns alltid av Finlands natur- och miljöskolförbunds styrelse.

Om verksamhetsstället utifrån svaren inte kan certifieras i detta skede begärs tilläggsuppgifter och/eller informeras verksamhetsstället om hur det borde utveckla sin verksamhet för att kunna certifieras. Med peer review-auditeringar säkerställs verksamhetens kvalitet och stödet av likställda utökas.

Alla verksamhetsställen ska uppfylla kriterierna 1–9 för verksamhetsställen. Utvecklingscentren ska dessutom uppfylla åtminstone två av kriterierna 10–12 för utvecklingscenter.

CERTIFIERINGSKRITERIER: LYKE-VERKSAMHETSCENTER (KRITERIERNA 1–9)

1. Verksamhetsstället har årligen regelbunden natur- eller miljöskolverksamhet för barn- och ungdomsgrupper.

”Med natur- eller miljöskolverksamhet avses programhelheter som grupper inom småbarnsfostran och/eller skolor kan utnyttja. Syftet med programhelheterna är att främja en ekologiskt hållbar framtid. Programhelheternas omfattning är minst en timme, för det mesta flera timmar åt gången. Grupperna kan delta i programhelheterna via offentlig ansökan, bokning eller anmälan, dvs. verksamheten är riktad till ett större område än till exempel en enskild skola.” (Finlands natur- och miljöskolförbunds stadgar) Natur- och miljöskolverksamhetens principer syns i all LYKE-certifierad verksamhet.

2. Verksamheten vid verksamhetsstället främjar uppnåendet av målen för fostran i hållbar utveckling i läroplanerna och/eller planen för småbarnspedagogik.

En viktig utgångspunkt för värdegrunden i läroplanen och planen för småbarnspedagogik är att ett hållbart levnadssätt är nödvändigt. Personalen vid verksamhetsstället har gjort sig förtrogen med grunderna för läroplanen och planen för småbarnspedagogik och beaktat dessa i planeringen av undervisningen och verksamheten.

3. Verksamhetsstället stöder läraren/fostraren som med sin grupp deltar i verksamheten och uppmuntrar dem att genomföra miljöfostran och nå målen för hållbar utveckling i sitt eget arbete.

Varje besök på ett LYKE-verksamhetsställe är samtidigt fortbildning för läraren som deltar i programmet tillsammans med sin grupp. Lärare och fostrare får tillgång till metoder och färdiga undervisningstips och verksamhetsstället visar också med sitt eget exempel och sina egna verksamhetssätt hur målen för fostran i hållbar utveckling kan genomföras i skolans undervisning och praktiska arbete. Undervisningstipsen och materialet blir tillgängliga i materialbanken MAPPA.

4. Verksamhetsställets undervisningsmetoder grundar sig på erfarenhetsbaserad, upplevelsebaserad och/eller undersökande inlärning. Undervisningsmetoderna är delaktiggörande och pedagogiskt motiverade.

Programmen som tillhandahålls innehåller aktiviteter, undersökande lärande, upplevelsebaserade och/eller erfarenhetsbaserade element. I sin undervisning tar läraren hänsyn till olika målgrupper, gruppernas varierande utgångspunkter och till att eleverna är olika. Programmen utvecklar barns och ungas delaktighet.

5. Verksamhetsställets inlärningsmiljö är naturen eller andra verksamhetsmiljöer som möjliggör praktisk miljöfostran.

Inlärningsmiljön är naturen eller andra verksamhetsmiljöer som möjliggör praktisk miljöfostran (t.ex. ett museum eller ett naturum). Verksamhetsstället kan ha ett fast kontor och undervisningen sker i naturen nära kontoret. Cirkulerande verksamhetsställen besöker kunderna och inlärningsmiljön väljs då utifrån besöksmålet.

6. Verksamhetsställets verksamhet följer ett hållbart levnadssätt. Kunderna uppmuntras att handla på ett hållbart sätt i sitt eget liv.

Verksamheten som följer ett hållbart levnadssätt syns vid verksamhetsställena till exempel på följande sätt:

- *Förebyggande av uppkomsten av avfall uppmärksammas och avfallet sorteras.*
- *Förbrukningen av el- och värmeenergi uppmärksammas.*
- *Vattenförbrukningen uppmärksammas.*
- *Anskaffningar övervägs ur hållbarhetssynvinkel (t.ex. långvariga och mångsidigt användbara redskap, engångsprodukter undviks, tjänster gynnas, miljömärkta produkter).*
- *Kunderna sporras att göra hållbara matval i fråga om välgkost eller andra måltider i anslutning till programmet.*
- *Kunderna sporras att välja lätt trafik och kollektivtrafik.*
- *Under besöket berättar verksamhetsstället för kunderna om sina hållbara verksamhetssätt och sporrar dem att handla hållbart i sitt eget liv.*

7. Verksamhetsstället har ordinarie personal året runt och minst en anställd ska ha behörighet som miljöpedagog eller motsvarande utbildning.

Utbildning som kan tillämpas i arbetet som miljöpedagog är till exempel:

- *högskoleexamen i pedagogik förenad med studier i miljö- och naturvetenskap samt miljöfostran*
- *högskoleexamen i miljö- eller naturvetenskap förenad med pedagogiska studier*
- *specialyrkesexamen i miljöbranschen inom kompetensområdet miljöfostran: http://www.oph.fi/download/149951_Ymparistoala_EAT_2012.pdf (s. 85-88)*

Mer information: http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/212_ammatti

8. Personalen vid verksamhetsstället utvecklar sitt kunnande i miljöfostran genom att regelbundet delta i fortbildning.

Utbildningarna kan vara till exempel LYKE-nätverkets utbildningar som ordnas av Finlands natur- och miljöskolförbund. Mötena som ordnas två gånger per år främjar samarbetet mellan medlemmarna i LYKE-nätverket.

9. Barn och unga tas med i utvecklingen av verksamheten. Respons på verksamheten samlas in och utnyttjas i utvecklingsarbetet.

Responsen samlas in både av barn och unga i grupperna och av lärare. Synpunkterna beaktas uppriktigt när verksamheten utvecklas.

CERTIFIERINGSKRITERIER: LYKE-UTVECKLINGSCENTER

LYKE-utvecklingscentren utvecklar och främjar mångsidigt miljöfostran i sitt område. Utvecklingscentren ska förutom certifieringskriterierna 1–9 även uppfylla två av följande kriterier

10. Verksamhetsstället deltar aktivt i verksamhet som nätverket för miljöfostran ordnar i området.

11. Verksamhetsstället stöder och främjar programmet Grön Flagga eller andra program för hållbar utveckling i skolor och daghem i det egna området.

12. Verksamhetsstället tillhandahåller utbildning som stöder målen för miljöfostran och hållbar utveckling för fostrare och lärare.